

PROPOSTA DE PROTOCOL PER L'ESTABLIMENT D'UN PROJECTE D'AMBIENTALITZACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL EN CENTRES EDUCATIUS

EL PROTOCOL...

El Seminari va considerar, que podria resultar útil, dissenyar un model que estableixi la seqüència temporal de les passes necessàries per iniciar un projecte ambiental en un centre que no realitzi cap actuació dins aquest àmbit. Som-hi!:

1ª FASE: ESTABLIM EL GRUP PROMOTOR

Partim de la base que al vostre institut o escola hi ha un grup de persones, compromeses ambientalment i amb vocació didàctica, interesades en desenvolupar el projecte.

La nostra experiència ens demostra que aquest grup promotor pot constituir-se de forma diversa:

- ❑ El més habitual és que el grup sigui constituït per un nombre reduït de professors interessats.
- ❑ En altres casos el grup és constituït per una petita comissió de professors i alumnes, amipes...
- ❑ El projecte també pot iniciar-se a partir de la iniciativa d'un sol professor.
- ❑ A iniciativa de la directiva del centre.

2ª FASE: EL PROJECTE

La primera tasca que hauria de realitzar aquest grup és la redacció d'un **Projecte Ambiental** en el que es concretaria **l'estructura organitzativa** de l'equip encarregat de dur a terme el citat projecte, una **programació didàctica de les activitats** a realitzar i un **pla de gestió ambiental del centre**.

Quant a l'estructura organitzativa:

- ❑ Generalment l'equip de treball es constitueix en una comissió que determina la seva composició i funcions.

- Quant a la composició recomanem un nombre limitat de membres amb la finalitat que aquesta sigui un veritable òrgan de treball. En tenim diferents models:
  - Constituïdes per un equip de professors interessats en la temàtica independentment de les etapes i àrees on desenvolupen la seva activitat docent.
  - Formades per un conjunt de professors que representen a les respectives etapes/cicles/cursos.
  - Comissions mixtes alumnes/professors organitzades en petites subcomissions amb objectius específics.
  - Una comissió de la directiva del centre.

- Quant a les funcions cada centre ha d'establir aquelles que consideri oportunes. Això sí, aquestes han de quedar clarament establertes dins el **Projecte Ambiental** que s'està elaborant. Aquí teniu alguns exemples de les funcions que la comissió podria assumir:
  - Establir una programació anual ofertant activitats dirigides als diferents col·lectius de la comunitat educativa.
  - Informar a tota la comunitat educativa dels projectes a desenvolupar.
  - Coordinar el desenvolupament de les diferents activitats
  - Informar de les activitats i del seu desenvolupament a la directiva del centre.
  - Participar de forma activa en cadascuna de les activitats proposades. Treballar per a la consolidació dels objectius aconseguits durant cada curs escolar.
  - Avaluar el grau de consecució dels objectius proposats.
  - Gestionar la viabilitat, i qualsevol altre aspecte econòmic, que es derivi de les activitats de la comissió.
  - Elaborar una memòria d'actuacions en finalitzar cada curs que serà lliurada a la directiva del centre

- Caldria establir la figura de **Coordinador Ambiental de Centre** (*heu de saber que el SACE va aixecar l'any passat una proposta de reconeixement d'aquesta figura a la Conselleria d'Educació que ha estat acceptada i que ús pot resultar del tot útil*) que actuaria com a representant màxim de la comissió. Entre les funcions d'aquest hi podrien figurar:
  - Convocar i presidir les reunions de la comissió
  - Aixecar acta de les citades reunions
  - Elaborar la programació anual a partir de les propostes de la comissió
  - Elaborar la memòria de final de curs
  - Actuar com a màxim responsable de les activitats que la comissió desenvolupi
  - Coordinar les activitats de la comissió

- Actuar de canal de comunicació entre la comissió i la directiva del centre

Quant a la Programació Didàctica:

Les activitat pràctiques són les que permeten que el nostre **Projecte Ambiental** esdevingui una realitat educativa. De la mateixa manera que la resta de la nostra activitat docent necessita una definició, una organització i una temporalització previa per ser realment efectives. Correspon a cada comissió escollir, cercar i crear aquelles concrecions pràctiques que considerin més adequades d'acord amb els objectius establerts en les seves programacions.

Existeix una gran bibliografia de activitat i recursos ambientals que us poden ajudar a triar i adaptar les activitats. Cerqueu-los, és més fàcil del que sembla! No obstant, dins l'apartat "**EXPERIÈNCIES**" de la web del SACE en trobareu alguns exemples.

Quant al Pla de Gestió Ambiental

Es tracta d'establir un conjunt de propostes (sempre propostes!!!, els hàbits no s'imposen, s'eduquen!!!) que permetin un ús racional dels recursos materials i energètics així com millorar el tractament dels residus que el propi centre genera.

Exemples d'àmbits d'actuació a proposar:

- Reducció i recollida selectiva de residus
- Gestió del consum de paper
- Consum energètic del centre
- Consum d'aigua
- Adequació del material d'oficina i productes de neteja
- Funcionament dels serveis de menjador i bar del centre
- Transport escolar
- Contaminació acústica
- Manteniment de les infraestructures i les seves reformes
- Adequació d'espais verds (jardins, horts escolars, espais interiors...)
- Material didàctic

3ª FASE: PRESENTACIÓ DEL PROJECTE A LA DIRECTIVA

No ens enganyem, sense un suport ferm i conseqüent de la directiva del centre hi ha poc a fer. És a dir, no hi ha prou amb un suport formal, es necessari que aquesta s'impliqui en el desenvolupament del projecte. En aquest sentit, el **Projecte Ambiental** que redacteu i presenteu juga un paper capdal. Deixeu en mans de la directiva un projecte complet de tal manera que aquesta només hagi d'interpretar-ho i assumir les responsabilitats que li corresponen. És més, tracteu d'il·lusionar-los amb la idea, d'implicar-los...A vegades sembla difícil, però heu de tenir en compte que són els projectes de centre els que

construeixen la pròpia identitat de l'escola o institut on hi feu feina...la directiva necessàriament estarà amb vosaltres.

Tracteu també de formalitzar tots aquells compromisos directiva-comissió que facilitin el desenvolupament del projecte.

Per últim, un cop la cosa estigui en marxa, directiva i comissió haurieu de treballar per que "l'essència" del vostre **Projecte Ambiental** quedi reflectida en altres documents identificatius del vostre centre com el Projecte Educatiu, el Projecte Curricular de Centre, l'Agenda escolar, el RRI,. En aquest sentit cal implicar als respectius Consell Escolars en el suport explícit al projecte.

4ª FASE:PRESENTACIÓ DEL PROJECTE AL CLAUSTRE

Amb el suport de la directiva, ara ja "només" ús cal obtenir l'aprovació del claustre en les mateixes condicions comentades a l'apartat anterior. Recordeu que una decisió claustral és vinculant per a tots els seus membres i que sense el suport, en major o menor mesura, d'aquest, el vostre projecte mai serà una realitat. Valoreu quina és la sensibilitat ambiental dels vostres companys i actueu en conseqüència. En alguns casos, poden ser necessàries algunes actuacions prèvies de conscienciació (cursets al propi centre, xerrades, campanyes de sensibilització...). Recordeu també allò de l'efectivitat de la convicció per davant la imposició...

5ª FASE: POSSADA EN MARXA DEL PROJECTE I PRESENTACIÓ A L'ALUMNAT I RESTE DE MEMBRES DEL CENTRE

Ja està!, ara cal treballar ...només un petit suggeriment potser agosarat...Doneu a conèixer el vostre projecte sense complexes, organitzeu un "Gran Esdeveniment" que impliqui a molta gent...és més, cerqueu l'espectacularitat ...ens justifiquem...

- Tot i que l'efectivitat del vostre projecte es fonamenta en l'adquisició d'una sèrie d'habits o actituds i que això requereix un treball continuat i sovint poc evident, iniciar un projecte que, necessàriament, ha d'implicar molta gent requereix, en primer lloc, **donar-se a conèixer i estimular la participació.**
- Aquest esdeveniment pot ser útil per donar l'oportunitat a establir mecanismes de **participació entre la comissió i la resta de la comunitat educativa.**